

בין מים לשמים

לעבור בין אתרים ארכיאולוגיים מרשימים, לטפס על צוקים נישאים ולהשתכשך
בבריכות מים בלב מדבר. מטיילים מעבדת לעין עקב ומצוק הצינים

כתב: ליאור שוימר

רצף עתיקות נרחב עד השביל המוריד אותנו לאפיק נחל דבשון (ואדי אל עסאלי, בתרגום מילולי - נחל הדבש). נחל נתחבר לשביל המסומן בשחור ולשביל ישראל ונמשיך עם מזורחה. בדרך נעבור ליד חוות חקלאיות ביונטיות, הבנויות ממכלול סכרים המתחיל בראש אגני הניקוז ונמשך עד ההתעמקות הנחל לקראת מצוקי הצינים.
חקלאות אינטנסיבית במדבר אינה דבר של מה בכך. מערכות סכרים מרשימות כאלה מהמאות הרביעית-

תחילת הסיור בעיר הנבטית ביונטית עבדת. לאחר סיור באתר הגן הלאומי נצא לכיוון שרידי מחנה הצבא הרומי הממוקמים ממזרח למצודת העיר. במחנה זה השתמשה קוהורטה (פלוגה מורחבת) לאחר סיפוח הממלכה הנבטית לאימפריה הרומית בשנת 106 לספירה. מהמחנה נמשיך על השביל המסומן בירוק בתוך

↑ מטיילים בנוביע
 עין עקב תחתון
צילום: עמרם צברי
 → מפל עין עקב והבריכה
צילום: איתי נוה
 → קניון נחל עקב
צילום: איתי נוה

נמשיך במורד הקניון שהולך ומתעמק עד שנגיע למפל של כעשרה מטרים ומתחתיו בריכה עמוקה וגדולה, זוהי הנביעה של עין עקב תחתון. בריכה זו היא פינת חמד המושכת מטיילים רבים ליהנות מהמים, מהצל ומשפע הצמחייה שמסביב. הבריכה משמשת גם מרכז לבעלי החיים בכל המרחב, הנסמכים על מקור מים זה למחייתם כדי לשרוד באזור שבו מקורות המים נדירים.

כדי לאפשר גם למטיילים וגם לבעלי החיים ליהנות ממעיין ייחודי זה חילקה רשות הטבע והגנים את שעות השימוש. במהלך היום - משעה לאחר הזריחה ועד שעה לפני השקיעה - יכולים המטיילים להגיע אל המעיין. בשעות בין הערביים, הלילה והשחר המעיין וסביבותיו מוקדשים לטובת בעלי החיים, ובהם יעלים, דרבנים, זאבים, שועלים ורבים אחרים, והכניסה למטיילים אסורה.

נשרים במצוקים

לאחר עצירה ארוכה בבריכת עין עקב נעלה בשביל הירוק הפונה מערבה ונתחיל טיפוס של כחצי שעה במעלה השביל המוביל לרמת דבשון. שביל מרהיב זה מתפתל בין מצוקים ונקודות תצפית על נחל עקב ועל ערוציו. המצוק הגדול שמצפון לשביל הוא מרכז חשוב לקינון נשרים ואפשר לעתים לראות את הנשרים דואים מסביב למצוקים (רצוי להצטייד במשקפת). המטיילים מתבקשים לא לסטות מהשביל כדי לא להפריע למאמץ לשמר את אוכלוסיית הנשרים הנמצאת בסכנת הכחדה.

מנקודה זאת על שפת המצוקים נלך לאורך כשלושה קילומטרים על רמת דבשון, נעבור דרך מאהל בדואי קטן השייך לשבט אל עזמה ובהמשך נגיע לראש מעלה דבשון, היורד לבקעת צין, בנוף קדומים. כאן נרד ונסיים את המסלול במפגש נחל צין והכביש המוביל למדרשת בן גוריון. ■

הכותב הוא מנהל מרכז חינוך והדרכה רמון

לטיול יצאנו

משך הטיול: כ-6-7 שעות.

המסלול אינו מעגלי. נקודת ההתחלה בעבדת ונקודת הסיום מתחת למדרשת בן גוריון. אפשר להשאיר רכב בעבדת ולחזור לעבדת באוטובוס ממדרשת בן גוריון. אפשר להגיע לעין עקב תחתון גם בשביל מעגלי ממדרשת בן גוריון בהליכה של כ-5 שעות.

עונת מומלצת:

חורף-אביב

מתאים למיטיבי לכת ולמשפחות אוהבות לכת

הערות:

התנועה בכל השמורה אסורה משעה לפני השקיעה ועד שעה לאחר הזריחה, למעט בחניוני הלילה. הכניסה למים בעין עקב באחריות המטייל.

לפרטים נוספים: מרכז

הדרכה רמון,
 08-6588821

תשיעית לספירה, שכללו גידולי עצי פרי, כרמים, ודגנים, מעידות על עם נמרץ וכישרוני, על תמיכה אימפריאלית נרחבת או על משטר אקלימי נוח יותר, ואולי כל אלו יחד תרמו ליצירת תופעה ייחודית זו. בהמשך דרכנו נעפיל לרמת דבשון ונרד לכיוון הקניון הירוק והמתפתל של נחל עקב. נחל עקב הוא אחד מערוציו המרכזיים של נחל צין, ובדרכו מהר סעד לבקעת צין הוא מנקז שטחים גדולים מרמת עבדת. בניגוד לנחלים מקבילים, הוא אינו יוצר מפל גבוה בקו המגע בין הרמה לבקעה אלא מתעמק בהדרגתיות בקניון יפהפה.

מים במדבר

בנקודת המפגש של השביל והנחל מצפה לנו הפתעה מפכפכת בדמות פלג קטן הזורם כל השנה בתוך סבך של קנה מצוי ועבקנה. זהו עין עקב עליון וראשיתה של המערכת האקולוגית הייחודית המשלבת מים ומדבר. בחורפים גשומים יחסית עוצמת הזרימה בקניון מתגברת והפלג זורם לאורך כמה קילומטרים.